

Total No. of Questions—4]

[Total No. of Printed Pages—3

Seat No.	
---------------------	--

[5501]-2034

S.Y. B.A. EXAMINATION, 2019

HISTORY

General Paper (G-2)

[Modern India (1857-1950)]

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

- N.B. :—** (i) All questions are compulsory.
(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer the following questions in **100** words each (any *four*) : [20]
 - (i) Explain the concept of 'Nationalism'.
 - (ii) State the proclamation of Queen Victoria in year 1858.
 - (iii) Explain the philosophy of extremists.
 - (iv) Explain the Gandhi-Irwin Pact of 1931.
 - (v) Write the nature of Khilafat Movement.
 - (vi) Explain 'Mountbatten Plan'.
2. Answer the following questions in **200** words each (any *two*) : [20]
 - (i) Explain the causes of failure of the rising of 1857.
 - (ii) State the nature of 'Kayamdhara System'.
 - (iii) State the importance of the Quit India Movement.
 - (iv) Discuss the consequences of the partition of India in 1947.
3. Answer the following questions in **400** words (any *one*) : [20]
 - (i) Explain the contribution of Prarthana Samaj in Social Reform Movement.
 - (ii) Give an account of Dalit Movement in India under the leadership of Dr. Babasaheb Ambedkar.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (i) Modernity
- (ii) Dr. Annie Besant
- (iii) Filtration Theory
- (iv) Dandi Satyagrah
- (v) Mohammad Iqbal
- (vi) Razakar.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(iii) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

1. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 100 शब्दांत लिहा (कोणतेही चार) : [20]

- (i) 'राष्ट्रवाद' ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- (ii) सन 1858 चा व्हिक्टोरीआ राणीचा जाहिरनामा स्पष्ट करा.
- (iii) जहालांचे तत्वज्ञान स्पष्ट करा.
- (iv) सन 1931 चा गांधी-आर्यविन करार विशद करा.
- (v) 'खिलापत चळवळीचे स्वरूप लिहा.
- (vi) माऊंटबेटन योजना स्पष्ट करा.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 200 शब्दांत लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (i) सन 1857च्या उठावाच्या अपयशाची कारणे विशद करा.
- (ii) कायमधारा पद्धतीचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- (iii) छोडो भारत चळवळीचे महत्व स्पष्ट करा.
- (iv) सन 1947 मधील भारताच्या फाळणीच्या परिणामांची चर्चा करा.

3. खालील प्रश्नांची उत्तरे 400 शब्दांत लिहा (कोणताही एक) : [20]

- (i) सामाजिक सुधारणा चळवळीतील प्रार्थना समाजाचे योगदान विशद करा.
- (ii) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या नेतृत्वाखालील भारतातील दलित चळवळीचा वृत्तांत द्या.

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (i) आधुनिकता
- (ii) डॉ. अऱ्णी बेझंट
- (iii) द्विरपण्याचा सिद्धांत
- (iv) दांडी सत्याग्रह
- (v) महंमद इकबाल
- (vi) रझाकार.

Total No. of Questions—**4+4**]

[Total No. of Printed Pages—**6**]

Seat No.	
---------------------	--

[5501]-2035

S.Y. B.A. EXAMINATION, 2019

HISTORY

Special Paper-S-1

(S-1 : Diplomatic History of Marathas : 1707-1818)
(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) All questions are compulsory.
(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer the following questions in **100** words each (any *four*) : [20]
 - (i) Explain the concept of 'Sardeshmukhi.'
 - (ii) Discuss the archaeological sources of the Maratha History.
 - (iii) Explain the importance of the Treaty of Mungishevgaon.
 - (iv) Write a short note on Raghujji Bhosale.
 - (v) Explain the importance of the Battle of Rakshabhuwan.
 - (vi) Explain the Judicial Administration during the Peshwa period.
2. Answer the following questions in **200** words each (any *two*) : [20]
 - (i) Explain the origin and growth of Maratha Mandal.
 - (ii) Write the effects of Third Battle of Panipat.
 - (iii) Discuss the relation between Maratha and Mysore.
 - (iv) Discuss the provincial administration of Marathas.
3. Answer any *one* of the following questions in **400** words : [20]
 - (i) Discuss the expansion of Maratha power in the North.
 - (ii) State the causes of decline of Maratha power.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (i) Victory of Khed
- (ii) Peshwa Madhavrao-I
- (iii) Barbhari Council
- (iv) Ahilyabai Holkar
- (v) Haider Ali
- (vi) Local Judicial System during the Peshwa period.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 100 शब्दात लिहा (कोणतेही चार) : [20]

- (i) 'सरदेशमुखी' संकल्पना स्पष्ट करा.
- (ii) मराठ्यांच्या इतिहासाची पुरातत्वीय साधनांची चर्चा करा.
- (iii) मुँगी-शेवगांव तहाचे महत्व विशद करा.
- (iv) रघुजी भोसले यावर थोडक्यात टीपा लिहा.
- (v) राक्षसभुवन लढाईचे महत्व विशद करा.
- (vi) पेशवेकालीन न्याय प्रशासनाची माहिती विशद करा.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 200 शब्दात लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (i) मराठा मंडळाचा उदय व विकास स्पष्ट करा.
- (ii) तिसऱ्या पानीपत युद्धाचे परिणाम लिहा.
- (iii) मराठा-म्हैसूर संबंधाची चर्चा करा.
- (iv) मराठ्यांच्या प्रांतीय प्रशासनाची चर्चा करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 400 शब्दात लिहा : [20]
(i) उत्तरेकडील मराठी सत्तेच्या विस्ताराची चर्चा करा.
(ii) मराठी सत्तेच्या विनाशाची कारणे सांगा.
4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
(i) खेडचा विजय
(ii) पेशवा पहिला माधवराव
(iii) बारभाई मंडळ^१
(iv) अहिल्याबाई होळकर
(v) हैदरअली
(vi) पेशवेकालीन स्थानिक न्यायव्यवस्था.

[5501]-2035

(Ancient India : 3000 BC to 1200 AD.)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer the following questions in **100** words each (any *four*) : [20]
 - (i) Explain the concept of 'Alvars-Naynars'.
 - (ii) Describe the religious life during later Vedic period.
 - (iii) Write a note on status of women during the Gupta period.
 - (iv) Discuss the religious policy during the Harshvardhan period.
 - (v) Write a note on Sanyam literature.
 - (vi) Explain the cultural contribution of Rashtrakutas.
2. Answer the following questions in **200** words each (any *two*) : [20]
 - (i) Give in detail account of the religious life in the Indus Valley Civilization.
 - (ii) Discuss the life and teaching of Vardhaman Mahavir.
 - (iii) Examine the cultural contribution of the Satvahanas.
 - (iv) Evaluate the achievement of Harshvardhan.
3. Answer any *one* of the following questions in **400** words : [20]
 - (i) Explain the scope and features of the Harappan civilization.
 - (ii) Discuss the achievements of Chandragupta Maurya.

4. Write short notes on (any four) : [20]

- (i) Sacrificial system in Early Vedic period
- (ii) Political work of Satvahanas
- (iii) Samudragupta
- (iv) Pulakeshi-II
- (v) Sangam Age
- (vi) Temples during the Chalukya period.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 100 शब्दात लिहा (कोणतेही चार) : [20]

- (i) अलवार-नयनार या संकल्पना स्पष्ट करा.
- (ii) उत्तर वैदिक काळातील धार्मिक जीवनाचे वर्णन करा.
- (iii) गुप्तकालीन स्त्रियांच्या दर्जावर टिप्पण लिहा.
- (iv) हर्षवर्धनकालीन धार्मिक धोरणाची चर्चा करा.
- (v) संगम साहित्याविषयी माहिती द्या.
- (vi) राष्ट्रकूटांचे सांस्कृतिक योगदान स्पष्ट करा.

2. खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 200 शब्दात लिहा (कोणतेही दोन) : [20]

- (i) सिंधू संस्कृतीतील धार्मिक जीवनाची सविस्तर माहिती द्या.
- (ii) वर्धमान महावीरांचे जीवन व शिकवण याची चर्चा करा.
- (iii) सातवाहनांच्या सांस्कृतिक योगदानाचे परीक्षण करा.
- (iv) हर्षवर्धनाच्या कामगिरीचे मूल्यमापन करा.

3. खालीलपैकी कोणत्याही एक प्रश्नाचे उत्तर 400 शब्दात लिहा : [20]
(i) हरप्पा/सिंधू संस्कृतीची व्याप्ती आणि वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
(ii) चंद्रगुप्त मौर्याच्या कामगिरीची चर्चा करा.
4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]
(i) पूर्ववैदिक काळातील यज्ञपद्धती
(ii) सातवाहनांची राजकीय कामगिरी
(iii) समुद्रगुप्त
(iv) दुसरा पुलकेशी
(v) संगम युग
(vi) चालुक्यकालीन मंदिर.

Total No. of Questions—**4+4**]

[Total No. of Printed Pages—**6**]

Seat No.	
---------------------	--

[5501]-2036

S.Y. B.A. EXAMINATION, 2019

HISTORY

Special Paper II

[History of Modern Maharashtra (1818 to 1960)]

(2013 PATTERN)

Time : Three Hours

Maximum Marks : 80

N.B. :— (i) All questions are compulsory.

(ii) Figures to the right indicate full marks.

- 1.** Answer the following questions in **100** words each (any *four*) : [20]
 - (1) Explain the concept of 'Nationalism'.
 - (2) Bombay Association.
 - (3) State the principles of Prarthana Samaj.
 - (4) Discuss in brief the educational contribution of Maharshi Dhondo Keshav Karve.
 - (5) State the Philosophy of Moderates.
 - (6) Write a brief note on Vasudev Balwant Phadake.
- 2.** Answer the following questions in **200** words each (any *two*) : [20]
 - (1) Explain the social impact of the British Rule in Maharashtra.
 - (2) Explain the contribution of Arya Samaj in Socio-Religious Reform Movement.
 - (3) Discuss the contribution of Rajarshi Chhatrapati Shahu Maharaj.
 - (4) Explain the development of peasants movement in Maharashtra.

P.T.O.

3. Answer any *one* of the following questions in **400** words : [20]

- (1) Review the contribution of Mahatma Phule to Socio-religious reform movement.
- (2) Give an account of Civil Disobedience movement in Maharashtra.

4. Write short notes on (any *four*) : [20]

- (1) Four Points Programme of Lokmanya Tilak
- (2) Industrialization
- (3) Balshastree Jambhekar
- (4) Paramahansa Sabha
- (5) Write a short note on 'Dr. Babasaheb Ambedkar and Education Work'.
- (6) Razakar.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(ii) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

1. पुढील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी **100** शब्दांत लिहा (कोणतेही चार) : [20]

- (1) 'राष्ट्रवाद' संकल्पना स्पष्ट करा.
- (2) बँबे असोसिएशन.
- (3) प्रार्थना समाजाची तत्वे सांगा.
- (4) महर्षी धोंडो केशव कर्वे यांच्या शिक्षण क्षेत्रातील योगदानाची चर्चा करा.
- (5) मवाळांचे तत्वज्ञान सांगा.
- (6) वासुदेव बळवंत फडके यावर संक्षिप्त टिप लिहा.

2. पुढील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 200 शब्दांत लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
- (1) ब्रिटिश शासनाचे महाराष्ट्रावर झालेले सामाजिक परिणाम स्पष्ट करा.
 - (2) सामाजिक आणि धार्मिक सुधारणा चळवळीतील आर्य समाजाचे योगदान स्पष्ट करा.
 - (3) राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज यांच्या कार्याची सविस्तर चर्चा करा.
 - (4) महाराष्ट्रातील शेतकरी चळवळीची वाटचाल स्पष्ट करा.
3. खालीलपैकी कोणताही एका प्रश्नाचे उत्तर 400 शब्दांत लिहा : [20]
- (1) महात्मा फुले यांच्या सामाजिक व धार्मिक सुधारणा चळवळीतील योगदानाचा आढावा घ्या.
 - (2) महाराष्ट्रातील सविनय कायदेभंग आंदोलनाचा वृत्तांत द्या.
4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणताही चार) : [20]
- (1) लोकमान्य टिळकांची चतुःसुत्री कार्यक्रम स्पष्ट करा.
 - (2) औद्योगिकीकरण
 - (3) बाळशास्त्री जांभेकर
 - (4) परमहंस सभा
 - (5) 'डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर आणि शैक्षणिक कार्य' यावर संक्षिप्त टिप लिहा.
 - (6) रझाकार.

[5501]-2036

MEDIEVAL INDIA (1206 TO 1707)

Time : Three Hours **Maximum Marks : 80**

N.B. : — (i) All questions are compulsory.
(ii) Figures to the right indicate full marks.

1. Answer the following questions in **100** words each (any *four*) : [20]
 - (1) Explain the concept of 'Sulah-i-Kul'.
 - (2) Give information about 'First Battle of Tarain'.
 - (3) Describe the skill of 'Tulighna'.
 - (4) Give information about 'Nurjahan Junta'.
 - (5) Explain the Zabti or Todarmal's Bandobast.
 - (6) Explain the relations between Chhatrapati Sambhaji and Prince Akbar.
2. Answer the following questions in **200** words each (any *two*) : [20]
 - (1) Explain the achievements of Sultan Razia.
 - (2) Elaborate the development of Trade and Industry during the Delhi Sultanate.
 - (3) Review the socio-economic life under the Yadavas.
 - (4) Discuss the relations between Maharana Pratap and Emperor Akbar.
3. Answer any *one* of the following questions in **400** words : [20]
 - (1) Evaluate the experiments of Muhammad-Bin-Tughlaq.
 - (2) Review the Mughal Administration in detail.
4. Write short notes on (any *four*) : [20]
 - (1) Architecture during the reign of Allauddin Khilji
 - (2) Dev Raya II
 - (3) Battle of Khanua

- (4) Trade Industry during the Mughals
- (5) Paintings during Jahangir
- (6) Relations between Mughals-Adilshahi.

(मराठी रूपांतर)

वेळ : तीन तास

एकूण गुण : 80

- सूचना :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- (ii) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - (iii) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपात्रिका पहावी.

1. पुढील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 100 शब्दांत लिहा (कोणतेही चार) : [20]
 - (1) ‘सुलह-इ-कुल’ की संकल्पना स्पष्ट करा.
 - (2) तराईनच्या पहिल्या युद्धाची माहिती द्या.
 - (3) ‘तुलूगामा’ युद्ध पद्धतीचे वर्णन करा.
 - (4) नुरजहान जुंटा/गट याविषयी माहिती द्या.
 - (5) जब्ती किंवा तोडरमलचा बंदोबस्त स्पष्ट करा.
 - (6) छत्रपती संभाजी महाराज आणि राजपुत्र अकबर यांच्यातील परस्पर संबंध स्पष्ट करा.
2. पुढील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 200 शब्दांत लिहा (कोणतेही दोन) : [20]
 - (1) सुलतान रझियाची कामगिरी स्पष्ट करा.
 - (2) दिल्ली सुलतानशाही कालीन व्यापार आणि उद्योग यांच्या विकासाचे वर्णन करा.
 - (3) यादवकालीन सामाजिक-आर्थिक जीवनाचा आढावा घ्या.
 - (4) महाराणा प्रताप आणि सम्राट अकबर यांच्यातील संबंधाची चर्चा करा.
3. पुढीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर 400 शब्दांत लिहा : [20]
 - (1) मुहम्मद-बिन-तुघलकाच्या प्रयोगांचे मुल्यमापन करा.
 - (2) मुघल प्रशासनाचा सविस्तर आढावा घ्या.

4. थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही चार) : [20]

- (1) अल्लाउद्दीन खिलजीकालीन स्थापत्यकला
- (2) दूसरा देवराय
- (3) खानुआचे युद्ध
- (4) मुघलकालीन व्यापार उद्योग
- (5) जहांगिरकालीन चित्रकला
- (6) मुघल-आदिलशाही संबंध.